

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 552/2022-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti uzneseniu Okresného súdu Malacky č. k. 32 Csp 60/2017 z 1. júna 2022 v spojení s uznesením Okresného súdu Malacky č. k. 32 Csp 60/2017 z 23. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Malacky (ďalej aj „okresný súd“) č. k. 32 Csp 60/2017 z 1. júna 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie z 1. júna 2022“) v spojení s uznesením Okresného súdu Malacky č. k. 32 Csp 60/2017 z 23. februára 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie z 23. februára 2022“; spolu s napadnutým uznesením z 1. júna 2022 ďalej aj „napadnuté uznesenia“). Navrhuje napadnuté uznesenie z 1. júna 2022 zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že na okresnom súde sa od roku 2017 viedlo konanie (sp. zn. 32 Csp 60/2017, pozn.) o zaplatenie 412,82 eur s príslušenstvom a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, v ktorom sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalobcu.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 32 Csp 60/2017 z 24. mája 2018 rozhodol tak, že predmetné konanie v časti zastavil (I), vo zvyšku žalobu zamietol (II) a priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % (III). Krajský súd v Bratislave odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu uznesením z 29. septembra 2021 vo výroku II potvrdil a zmenil ho vo výroku III tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a zároveň mu priznal aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Uznesením okresného súdu č. k. 32 Csp 60/2017 z 23. februára 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom bolo rozhodnuté o výške náhrady trov označeného konania tak, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 584,52 eur k rukám právneho zástupcu žalovaného do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. O sťažnosti podanej proti uvedenému rozhodnutiu rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 1. júna 2022 tak, že sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu z 1. júna 2022 o zamietnutí sťažnosti a proti napadnutému uzneseniu z 23. februára 2022 o výške náhrady trov konania podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že okresný súd napadnuté uznesenia odôvodnil nedostatočne.

6. Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd mal pri rozhodovaní o náhrade trov konania vrátane trov právneho zastúpenia zohľadniť § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ako aj sťažovateľom namietané dôvody a zvážiť aplikáciu úplnej moderácie alebo aspoň čiastočnej moderácie trov konania. Tvrdí, že priznaná výška náhrady trov konania bola zjavne neprimeraná vo vzťahu k predmetu konania. Okresný súd mal podľa jeho názoru prihliadnuť na povahu a okolnosti sporu, v nadväznosti na čo nemalo dôjsť k navýšeniu základnej sadzby tarifnej odmeny.

7. Sťažovateľ ďalej konštatuje, že okresný súd nezohľadnil ani účelnosť a hospodárnosť vykonaných úkonov právnej služby právny zástupcom žalovaného (protistrany). Poukazuje na konkrétne úkony právnej služby, ktoré podľa neho neobsahovali žiadnu ďalšiu, t. j. novú argumentáciu, ktorá by bola relevantná pre vec samú, pričom uvádza, že okresný súd konal v rozpore s § 251 CSP, čím konal v rozpore s namietanými právami (bod 1 tohto uznesenia, pozn.).

8. Sťažovateľ ďalej poukazuje na odlišné stanovisko sudcu ústavného súdu vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 197/2022, z ktorého cituje jednotlivé časti, pričom uvádza, že je potrebné ich aplikovať v okolnostiach jeho veci. Zároveň poukazuje na závery ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 56/05, sp. zn. IV. ÚS 513/2018 a sp. zn. III. ÚS 298/2018.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny) a porušenie práva na ochranu majetku (čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutými uzneseniami, t. j. uznesením okresného súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa podanej proti (namietanému) uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ktorým rozhodol o povinnosti

sťažovateľa zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 584,52 eur k rukám právneho zástupcu žalovaného.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením z 23. februára 2022:

10. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa napadnutým uznesením z 23. februára 2022, ústavný súd v prvom rade s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

11. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05).

12. Napadnuté uznesenie z 23. februára 2022 vydané vyšším súdnym úradníkom mohlo byť a aj bolo preskúmané súdom prvej inštancie, a to na základe sťažnosti sťažovateľa ako osobitného prostriedku procesnej obrany. O sťažnosti sťažovateľa rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 1. júna 2022, čo v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k napadnutému uzneseniu z 23. februára 2022. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením z 1. júna 2022:

13. Sťažovateľ v podstatnom vyjadruje nesúhlas s posúdením jeho veci okresným súdom. Úlohou ústavného súdu bolo v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti preskúmať relevanciu tvrdení o tom, že okresný súd mal pristúpiť k aplikácii § 257 CSP a uplatniť svoje moderačné oprávnenie, ako aj tvrdenia, že okresný súd sa nezaoberal účelnosťou vynaložených trov a hospodárnosťou vykonaných úkonov právnej služby.

14. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu. Obsahom ústavnej sťažnosti zároveň explicitne namieta aj porušenie jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru a (okrem iného, pozn.) uvádza, že namieta nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia (spravodlivý proces, pozn.), čo v podstate tvorí jadro jeho argumentácie,

čo ústavný súd v okolnostiach prerokúvanej veci akcentuje. V dôsledku popísaných skutočností a s poukazom na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 514/2020 z 18. novembra 2020, č. 84/2020 ZNaU, ústavný súd vymedzil predmet predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti, a teda rozsah namietaných práv aj v kontexte v tomto bode označených práv, čo však neznamená, že predmetný postup je aplikovateľný v každom prípade, ale posudzuje sa striktne v nadväznosti na okolnosti preskúmvanej veci.

15. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (m. m. II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

16. Ústavný súd považuje za nevyhnutné v prvom rade poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúma iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

17. Ústavný súd sa najskôr zaoberal námietkami sťažovateľa (bod 6 tohto uznesenia, pozn.) týkajúcimi sa aplikácie § 257 CSP v jeho veci z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Z napadnutého uznesenia, ako ani z obsahu sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka z 23. februára 2022, ktorej fotokópiu ústavnému súdu sťažovateľ predložil ako prílohu k ústavnej sťažnosti, nevyplýva, že by nepoužitie § 257 CSP alebo potrebu aplikácie moderácie vo veci namietal (z predložených podkladov, ako ani napadnutého uznesenia z 1. júna 2022 nevyplýva, že by vo veci existovalo ešte iné, doplnené odôvodnenie takej sťažnosti, v ktorom by bola taká skutočnosť uvedená, pričom sťažovateľ to ani netvrdí, pozn.). Ústavný súd preto vychádza z toho, že takúto námietku v sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka z 23. februára 2022 sťažovateľ nevzniesol, na základe čoho konštatuje, že v tejto časti (predmetnej námietky, ako aj na ňu nadväzujúcej argumentácie – bod 6 tohto uznesenia, pozn.) ústavnú sťažnosť odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

18. Vo vzťahu k druhému okruhu námietok o tom, že okresný súd nezohľadnil účelnosť a hospodárnosť vykonaných úkonov právnej služby právnym zástupcom žalovaného, ústavný súd uvádza, že okresný súd sa predmetnou námietkou a aplikáciou § 251 CSP riadne zaoberal, keď sa značne konkrétnym spôsobom vyjadril ku každému zo sťažovateľom spochybňovaných úkonov právnej služby (body 12 až 15 napadnutého uznesenia z 1. júna 2022, pozn.) či už šlo o písomné podanie žalovaného na súde (bod 13), účasť na konaniach pred súdom (bod 14), ale aj o nárok

za stratu času a cestovné výdavky (bod 15). Ústavný súd nevzhladol v predmetných záveroch okresného súdu nedostatočnosť odôvodnenia či postup odporujúci označenému ustanoveniu Civilného sporového poriadku. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia z 1. júna 2022 vysvetlil dôvodnosť priznania náhrady trov za jednotlivé úkony právnej služby a vyvrátil aj sťažovateľovu námietku o neoprávnenosti trov právneho zastúpenia.

19. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podporne poukazuje na odlišné stanovisko sudcu ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 197/2022, ústavný súd zdôrazňuje dve skutočnosti. Prvou u nich je fakt, že v okolnostiach veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 197/2022 išlo o iný skutkový stav, t. j. sťažovateľ sa ako žalobca v konaní vedenom pred dotknutým okresným súdom domáhal okrem iného určenia, že zmluva uzavretá medzi ním a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov, pričom odlišné stanovisko smerovalo najmä k nestotožneniu sa sudcu ústavného súdu (z ústavnoprávneho hľadiska) s tým, že sťažovateľ má „v spore o bezúročnosť jedného úveru zaplatiť náhradu akoby za jedenásť úkonov x štyri nároky, t. j. akoby 44 odmien“. Zároveň ústavný súd uvádza, že v danej veci ústavnú sťažnosť odmietol (v relevantnej časti ako zjavne neopodstatnenú a z časti ako neprípustnú, pozn.). Pokiaľ ide o odkazy sťažovateľa na právne závery v iných rozhodnutiach ústavného súdu, tieto nemohli ovplyvniť záver, ku ktorému ústavný súd dospel v okolnostiach prerokúvanej veci.

20. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o porušení ním označených práv. Ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým dospel okresný súd v napadnutom uznesení z 1. júna 2022, nemožno označiť za neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Ústavný súd zároveň dospel k záveru, že z jeho odôvodnenia nemožno vyvodit' skutočnosti, ktoré by signalizovali, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu, keďže okresný súd posúdil predmetný prípad ústavne akceptovateľným spôsobom.

21. Ústavný súd na základe uvedených skutočností sumarizuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu z 1. júna 2022 nemožno považovať za také, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovali vyslovenie záveru o porušení označených práv sťažovateľa (bod 1 tohto uznesenia, pozn.), v nadväznosti na čo ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. októbra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu